

A K H S Δ H M O Y

Ο Αντρέι στα χρυσάνθεμα

(Όνειρο αγοριού εικοσιπέντε χρονών με ήρωα τον τσεχωφικό Αντρέι, γύρω στα σαράντα.)

ΑΓΟΡΙ: (Στο κοινό, σα να διαβάζει σκηνικές οδηγίες.)

Νερά. Ήσυχα στην αρχή, κελαρύσματα. Σιγά σιγά όλο και πιο δυνατά. Βίαιοι παφλασμοί, κύματα που σπάνε με ορμή, καταρράκτες... Ύστερα πάλι ήσυχα... ψιθυριστά, φλοίσβος. (Μικρή παύση.) Έχω φτάσει.

(Σιωπή.)

ΑΝΤΡΕΪ: Δεν ανοίξαμε ακόμα.

ΑΓΟΡΙ: Τι είναι εδώ;

ΑΝΤΡΕΪ: Δεν ανοίξαμε.

ΑΓΟΡΙ: Τι είναι;

ΑΝΤΡΕΪ: Ποιον ψάχνεις;

ΑΓΟΡΙ: Δεν ξέρω.

ΑΝΤΡΕΪ: Δουλεύει εδώ;

ΑΓΟΡΙ: Δεν ξέρω.

ΑΝΤΡΕΪ: Κορύτσι είναι; Αν είναι κορύτσι, έλα αργότερα. Τα κορύτσια έρχονται αργότερα. Τα φέρνει το ταξί, περνάει και τα φέρνει απ' το ξενοδοχείο. Αργότερα έλα. (Μικρή παύση.) Ωραίο πουκάμισο. Λευκό, χιόνι. Χιόνι που στάζει.

ΑΓΟΡΙ: Πού στάζει;

ΑΝΤΡΕΪ: Στην πατρίδα μου. Όλη την ώρα. Απ' τη στιγμή που ξυπνάς κι ύστερα, όλος ο κόσμος χιόνι. Μικρός το φοβόμουνα. Έτσι βαρύ και άσπρο – το φοβόμουνα. Ξύπναγα κι έτρεχα στο κρεβάτι της Όλιας.

ΑΓΟΡΙ: Ποια είναι η Όλια;

ΑΝΤΡΕΪ: Η αδελφή μου. Η πρώτη. Έχω άλλες δύο. Τη δεύτερη τη λένε Μάσα και την τρίτη Ιρίνα. Τρεις αδελφές έχω. Τρεις και μια η Νατάσσα...

ΑΓΟΡΙ: Τέσσερις.

ΑΝΤΡΕΪ: Η Νατάσσα είναι η γυναίκα μου. Είμαι παντρεμένος. Έχουμε κι ένα γιο... Έχω χρόνια να τους δω, αλλά δε με νοιάζει. Καλύτερα μεγαλώνεις μόνος σου. (*Μικρή παύση.*) Κορίτσι ψάχνεις;

ΑΓΟΡΙ: Βρέθηκα... Είχα ανέβει...

ΑΝΤΡΕΪ: Στη γέφυρα;

ΑΓΟΡΙ: Ναι... ναι... νομίζω δηλαδή... πρέπει να ήταν γέφυρα.

ΑΝΤΡΕΪ: Και πήρες τα φώτα.

ΑΓΟΡΙ: Ναι. Ένας δρόμος φώτα.

ΑΝΤΡΕΪ: Για να μη χάνεσαι. Χάνεσαι εύκολα;

ΑΓΟΡΙ: Ναι.

ΑΝΤΡΕΪ: Γι' αυτό.

ΑΓΟΡΙ: Τι είναι εδώ;

ΑΝΤΡΕΪ: Τα χρυσάνθεμα.

ΑΓΟΡΙ: Ποια χρυσάνθεμα;

ΑΝΤΡΕΪ: Το μαγαζί. Έτσι το λένε: «Χρυσάνθεμα». Τραγουδάνε, χορεύουνε,

πίνουνε... χρυσάνθεμα. Παλιά ήτανε κήπος. Μετά χτίσανε πάνω στις ρίζες, έτσι έμεινε το όνομα. Καμά φορά, εκεί που ξημερώνει, όταν έχουνε φύγει όλοι, μπορείς να σκύψεις και να τα μυρίσεις, κάτω χαμηλά, ανάμεσα στις γρατσουνιές του μωσαϊκού.

ΑΓΟΡΙ: Δε μυρίζουν τα χρυσάνθεμα.

ΑΝΤΡΕΪ: Ποιος το λέει;

ΑΓΟΡΙ: Δε μυρίζουν. Όλοι το ξέρουν.

ΑΝΤΡΕΪ: Τι κουτός που είσαι! Όλα έχουνε τη μυρωδιά τους. Δεν υπάρχει τίποτα χωρίς μυρωδιά.

ΑΓΟΡΙ: Σαχλαμάρες.

(*Απότομη παύση.*)

ΑΝΤΡΕΪ: Μυρίζουνε – δε μυρίζουνε εσύ ήρθες νωρίς. Δεν είναι κανείς τέτοια ώρα.

Το πρόγραμμα...

ΑΓΟΡΙ: Εσύ;

ΑΝΤΡΕΪ: Εγώ δε φεύγω ποτέ.

ΑΓΟΡΙ: Τι κάνεις;

ΑΝΤΡΕΪ: Κουρδίζω το πιάνο. Πρώτα το κουρδίζω, μετά το γυαλίζω και μετά... μετά κάθομαι και παίζω κρυφά· θες ν' ακούσεις; (*Ακούγεται το τραγούδι «Θα καθόμοντα πλάι σου» με τη φωνή της Σοφίας Βέμπο – ο Αντρέι παρασύρει το αγόρι και χορεύουν.*) Μ' αρέσει πολύ αυτό το τραγούδι. Ήτανε το αγαπημένο της Ιρίνας. Όταν γύρναγε απ' τη δουλειά, καθότανε κι έπαιζε... μια, δυο, δέκα φορές το ίδιο τραγούδι... Έτσι κι εγώ· όταν τελειώνουνε όλα τα άλλα τραγούδια εδώ μέσα, κάθομαι και παίζω αυτό.

ΑΓΟΡΙ: Πού έμαθες να παίζεις;

ΑΝΤΡΕΪ: Ω, δε θυμάμαι. Νομίζω ήξερα από πάντα... Είχαμε ένα πιάνο στο σπίτι. Όλοι παιζαμε λίγο. Η Όλια, η Μάσα... ο πατέρας. Βέβαια, έπαιζε κι ο πατέρας. Όχι σπουδαία πράγματα, μη φανταστείς, αλλά έπαιζε. Κι εμείς καθόμαστε στα μαξιλάρια και τον ακούγαμε. Το ξέραμε πως δεν έπαιζε καλά, αλλά δεν περνάει η ζωή χωρίς μουσική σε κείνα τα μέρη. Σημασία έχει να μπορείς ν' ακούς κάτι πέρα απ' τις λέξεις... είναι βαρετές οι λέξεις, δεν είναι; (*Παύση.*) Όταν ο πατέρας πέθανε, σκεπάσαμε το πιάνο μ' ένα κόκκινο ύφασμα. Στις άκρες του είχε λιοντάρια, ήταν πολύ ευχάριστο, καθόλου πένθιμο. Όλο το πρώι η Όλια έψαχνε να βρει ένα μαύρο ύφασμα, αλλά δεν υπήρχε. Όλο το μαύρο το είχε ράψει η Μάσα – φορέματα, γάντια, καπέλα – κατράμι όλα. Έτσι φορέσαμε στο πιάνο το κόκκινο με τα λιοντάρια. «Δες το πώς καμαρώνει», είπε η Νατάσσα ένα βράδυ, «σαν την Αφρική είναι!». Άλλα δε γέλασε κανείς... ίσως επειδή δεν καλοξέραμε ποια είναι η Αφρική... (*Παύση.*) Ένα χρόνο έμεινε το πιάνο σκεπασμένο. Μέχρι που ήρθανε οι στρατιώτες και το ξεντύσαμε για να τους υποδεχτούμε... Πρώτη κάθισε η Ιρίνα. Έπαιζε, έπαιζε... μέρες ολόκληρες. Όσες μέρες μπαίνανε οι στρατιώτες στην πόλη η Ιρίνα έπαιζε. Πόλκες, μαζούρκες, βαλς... Σηκωνότανε μόνο για ν' ανάψει τη λάμπα, παρόλο που η Μάσα επέμενε: «καλύτερα στο σκοτάδι, καλύτερα στο σκοτάδι». Άλλα δεν υπήρχε κανένας λόγος να είμαστε στο σκοτάδι. Η παλιά ζωή ήταν πίσω μας, το σπίτι γεμάτο κόσμο, τα φλιτζάνια κουδουνίζανε... Ο καθένας είχε μια υπόσχεση να περιμένει. (*Μικρή παύση.*) Ωραία ήταν. Η Ιρίνα έπαιζε, η Όλια κάπνιζε και η Μάσα γερνούσε... σε κάθε νότα γερνούσε κι ένα χρόνο, έτοι έλεγε. Γερνούσε κι έτρεμε μήπως ερωτευτεί.

ΑΓΟΡΙ: Κι εγώ.

ΑΝΤΡΕΪ: Εγώ όχι. Μ' αρέσουνε οι έρωτες. Οι έρωτες και τα δάση. Θυμάσαι τα

δάση;... Κανένα δάσος δε θυμάσαι; Τίποτα;

ΑΓΟΡΙ: Ούτε ένα δέντρο.

ΑΝΤΡΕΪ: Παραξένο.

ΑΓΟΡΙ: Γιατί;

ΑΝΤΡΕΪ: Γιατί είσαι γεμάτος πουλιά.

ΑΓΟΡΙ: Πού;

ΑΝΤΡΕΪ: Παντού. Πάνω σου, γύρω σου... παντού. Σήκω... σήκω τα χέρια σου...

Ακούς; (*Κελαηδίσματα.*) Κελαηδάνε... Κλείσε τα χέρια σου, αλείσ' τα!...

Είδες; Σταματήσανε. Μπορείς να το κάνεις όποτε θες.

ΑΓΟΡΙ: Δε θέλω.

ΑΝΤΡΕΪ: Είσαι αχάριστος. Αν ήξερες πόσοι θα θέλανε να είναι στη θέση σου!...

Πρόσεχε, πάντως. Η Μάσα ερωτεύτηκε στο τέλος, να το ξέρεις.

ΑΓΟΡΙ: Κι ύστερα;

ΑΝΤΡΕΪ: Απελπισία, άστα. Σαν πεθαμένη. Μέσα στο μαύρο της ρούχο... πεθαμένη. Κι η χαρά της ξένη.

ΑΓΟΡΙ: Τον αγαπούσε;

ΑΝΤΡΕΪ: Τον αγαπούσε. Όσο για να τον χάσει, τον αγαπούσε.

ΑΓΟΡΙ: Το ξέρω πως δεν ιρατάει.

ΑΝΤΡΕΪ: Ούτε αρχίζει. Τελειώνει αλλά δεν αρχίζει. Μακάρι να άρχιζε. (*Μικρή παύση.*) Φτωχούλα Μάσα!... Γι' αυτό σου λέω: μείνε με τα πουλιά. Απ' τα πουλιά δεν κινδυνεύεις. (*Παύση.*) Χιονίζει πάλι. Θα μείνεις;... Μείνε, μη γυρίσεις πίσω... Πρώτη φορά απόψε, ύστερα από τόσα χρόνια, άκουσα πουλιά. Αντρέι με λένε. Δεν έχω κανένα φίλο. Θέλω να μείνεις, μπορείς;

ΑΓΟΡΙ: ... Δεν... δεν ξέρω... δεν...

ANTPEI: Γιατί δε μένεις; Εδώ είναι αλλιώς. Έχουμε κι ορχήστρα, θα δεις. Και τα κορίτσια μας... εφτά κορίτσια έχουμε... στα πόδια σου όλες. Σ' αρέσουν τα κορίτσια, δε σ' αρέσουν; Δεν έχεις ξαναδεί τέτοιο μπαλέτο. Σβήνουνε τα φώτα και βγαίνουνε ντυμένες Χιονάτες. Και οι εφτά! Βγάζουνε τα ρούχα τους κι οι νάνοι από κάτω λιποθυμάνε. Έχει πολύ πλάκα. Έχουμε κι έναν που τραγουδάει, αλλά κανείς δεν τον προσέχει. Φταίει βέβαια και η φωνή του... χάλια φωνή, αλλά έχει ωραιό γέλιο. Εγώ του είπα καλύτερα να γελάει. Να βγαίνει, να παίρνει το μικρόφωνο και να γελάει. Μόνο έτσι θα έχει επιτυχία. (Παύση.) Μείνε.

ΑΓΟΡΙ: ... Δεν ξέρω... Με περιμένουν.

ANTPEI: Ψέματα.

ΑΓΟΡΙ: Αλήθεια. Με περιμένουν.

ANTPEI: Άμα σε περιμένανε, δε θα έκανες τόσο δρόμο για να χρθεις εδώ.

ΑΓΟΡΙ: Λάθος έκανα. Μπερδεύτηκα. Τα φώτα...

ANTPEI: Άμα σε περιμένανε, δε πρόσεχες τα φώτα.

ΑΓΟΡΙ: Δεν ξέρω τι να κάνω.

ANTPEI: Καλύτερα. Δεν είναι ωραιό να μην ξέρεις τι να κάνεις; Να μην ξέρεις τι να κάνεις, να μην ξέρεις πού πας... (Παύση.) Όταν ήρθα εδώ... λες κι ο κόσμος είχε σταματήσει. Κατέβηκα απ' το τρένο κι ήταν όλοι ξένοι, όλοι. Είχε έναν ήλιο... σαν το φεγγάρι στη στέπα βαρύ. Οι δρόμοι άγνωστοι, οι άνθρωποι σβήσμένοι... μονάχα εγώ να πηγαινοέρχομαι ωρατώντας. Σκεφτόμουνα τα κορίτσια στο σπίτι, όχι τη Νατάσσα ούτε το παιδί... τα κορίτσια μονάχα σκεφτόμουνα και γέρναγα... κάθε σκέψη κι ένας χρόνος, όπως η Μάσα. (Παύση.) Πώς θα πάω, πώς θα πάω, αναρωτιόμουνα. Άλλα δεν ήξερα πού. Έψαχνα το δρόμο αλλά προορισμό δεν είχα. Στα τυφλά.